

indija

Če si se letos naveličal/a naše predrage Evrope, je morda čas, da mahneš na kakšno drugo, bolj eksotično celino, zato ti v tej številki predstavljamo Indijo. Tako potovanje morda izgleda na prvi pogled bolj nemogoče in težje kot npr. potovanje po evropski celine, vendar se lahko na koncu izkaže za prav veličastno in nepozabno pustolovščino. Tako se zgodi, da lahko zaradi popolnoma osupljive drugačnosti kaj hitro postaneš "zasvojen/a" z Azijo, Afriko, Južno Ameriko...

Seveda pa tak obisk zahteva malce več organizacije pred samim potovanjem - preden se podaš v oddaljene kraje oz. revnejše države (ki imajo temu primerno tudi strukturo), je pametno, da se čim bolj pozanimaš o boleznih, prevozi, situaciji, hrani, cenah, rezervacijah... Danes je te informacije še vedno mogoče najti v vodičih, na internetu, koristno pa je seveda tudi ustno izročilo!

Evropa je z uvedbo evra postala zelo drag cilj, zato je ne odlašaj! Imenuj babico za sponzorja, pobaši nahrbtnik, prijateljico ali prijatelja in pot pod nogo!

Indija se od Slovenije razlikuje predvsem po standardu čistoče. Tukaj zadeve, kot so koš za smeti in smetarska služba, komajda obstajajo, ščurki dosegajo zelo velike razsežnosti, voda v reki Ganges, kjer Indijci veselo plavajo, pa včasih standarde WHO preseže kar za

250000-krat. In ker bacilov torej kar mrgoli, je zelo pametno vzeti na pot celo lekarno in vsako težavo čim prej odpraviti, saj znajo biti posledice usodne. Priporočamo ti, da s seboj vzameš tudi pol litra viskija ali kakšne druge slovenske žganice (ki ga potem srkneš po vsakem sumljivem obroku), saj je to eden naravnejših in najzanesljivejših načinov vsakodnevnega boja proti prebavnim motnjam in slabemu počutju. Za večjo težavo se zna izkazati malarija, ki razsaja po različnih področjih Indije. Teh se je vredno izogibati, kajti ko si enkrat okužen z malarijo, se ti izbruhi bolezen lahko ponavljajo skozi celo življenje, poleg tega pa tudi hudo drage predpisane antimalarične tablete (katerih stranski učinki pri jemanju so dostikrat še bolj neprijetni kot sama bolezen) niso 100% zaščita; cepivo ne obstaja.

Poleg negativnih ima Indija seveda tudi veliko pozitivnih strani in ena izmed njih so ljudje, ki so zelo prijazni, miroljubni in gostoljubni, pa tudi jezik sporazumevanja največkrat ni težava, ker govorijo angleško.

Indija s svojo barvitostjo, vonji in raznolikostjo očara marsikoga. Veliko presenečenje je tudi množica živali na cestah v mestih in včasih se zdi še tako neznatno opravilo, kot je prečkanje ceste, prav nemogoče ob takšnem številu avtomobilov, psov, rikš, krav, koles, prašičev, konjev in ljudi. Ker tu živi zelo veliko ljudi, za nestrpnega Evropejca vse poteka zelo počasi; tako se redno dogaja, da kosilo v restavraciji pride na mizo z enourno zamudo ali da čakaš v vrsti za vlak tudi po nekaj ur.

Cene so zelo primerne za vsak žep, še posebej za študentskega, saj plačaš za kosilo od dvesto do štiristo tolarjev, lahko pa se tudi zastonj naješ v kaksnem templju (kjer verniki vsak dan skuhamo kosilo) in medtem prisluhneš tradicionalnim glasbilom, kot sta sitar in tabla.

Indijci svojo močno začinjeno hrano velikokrat postrežejo na kovinskih krožnikih, zraven pa ponudijo čapatije (nizek kruh iz vode in moke, spečen na posebni, za to namenjeni plošči). Njihov jedilnik je zelo bogat z zelenjavo in stročnicami, pojedjo pa tudi veliko tudi tofuja in mesa. Če ti tovrstna hrana ne ustreza, je poleg klasične indijske ponudbe vedno mogoče naročiti še kaj »zahodnjaškega« ali pa jedi iz kitajske kuhinje. Na sliki je dahl - omaka iz leče, zelenjavni curry in jogurtova omaka. Zraven pijejo indijski čaj, ki je največkrat zelo sladkan, včasih pa mu dodajo še liste sveže mete.

#1

Barve so sestavni del indijskega življenja in tradicije. Po cesti hodijo v oranžno oblečeni sveti možje, saduji, ki mimoidočim za pest drobiža pritisnejo na čelo piko, ki je ponavadi rdeče barve. V preteklosti so ta znak nosile samo ženske in je pomenil, da je ženska poročena; dandanes pa se je ta običaj posplošil in tako žene, sestre in matere vsako jutro možem, preden odidejo od doma, narišejo piko, ki jim bo tistega dne prinesla srečo.

Vozniki rikš največkrat opravljajo svoje delo v zelo težkih okoliščinah, saj so zaradi konkurence, ki je velika, prisiljeni voziti tudi po več oseb v zelo neugodnih vremenskih razmerah - npr. v času monsuna. Kljub temu je popularnost tega vozila zelo velika, saj se poleg ugodne cene rikša mnogokrat izkaže za najhitrejšo prevozno sredstvo. Včasih se zha potovanje z rikšo zelo zapletli, kajti zgodi se, da voznik ne govori angleško in ne zna brati oz. se orientirati po zemljevidu mesta, ki mu ga vztrajno kaže turist; tako včasih turista odpelje na drugo stran mesta, kjer pozna nekoga, ki govori angleško, kar se zna izkazati za kar naporno in dolgo avanturo.

#2

#3

Krave so po verovanju Indijcev svete živali: če kdo s kravo nespodobno ravna, se zna situacija kmalu zaplesti, saj vmes posežejo očividci, ki kravo ubranijo. Kljub temu pa bi imelo Društvo za zaščito živali po indijskih prestolnicah polne roke dela, saj se uboge krave čez dan v popolnoma onesnaženih mestih sprehajajo med avtomobili, ki jim na ves glas trobijo, hranijo se z ostanki hrane iz restavracij, zvečer pa utrujene zaspijo ob pročeljih hiš. Krava na sliki si je od mestnega vrveža malce odpočila pred banko na eni izmed ulic New Delhija.

#4

Pojmovanje čistoče je v praksi »nekoliko« drugačno kot v teoriji. Veliko ljudi opravlja potrebo kar na ulici, kar je sicer z zakonom prepovedano; povsod visijo table z obljubljenimi kaznimi za javno uriniranje in pljuvanje. Indijci žvečijo neki orešek, nato pa izpljuvajo rdečo slino, kjer kof se jim pač zazdi. Na sliki je javno stranišče, kjer lahko malo potrebo opraviš za 1 rupijo, veliko pa za dvojno ceno.

#5

Slone Indijci uporabljajo za delo na poljih. Za vsako žival je določen oskrbnik - »driver«, ki skrbi za slona skozi celo življenje. To je kar težak poklic, ker je slona treba hraniti, kopati in vzgajati s trdo roko, saj se je včasih zgodi, da slon pobezlja in potepta celo vas. Na žalost je za srečno slonje življenje treba tudi veliko denarnih sredstev, ki pa jih v glavnem velikokrat manjka; slonje življenje se konča zelo nesrečno. Na sliki je tri tedne star slonji mladič v slonjem zavetišču.

#6

Za nekatere je najlepši del dneva jutro, najlepši letni čas pomlad. Mogoče zaradi svetlobe, cvetja, jutranje rose ... Kdo ve!? Spet drugi imajo rajši jesen. Meni so najljubši letni čas potovanja... poleti, pozimi, jeseni, spomladi – kadar kolik! Samo da so. Potovanja imajo čarovnijo, moč. Napolnijo te z nečim, česar doma ne bi nikoli našel. Obogatijo, oplemenitijo, osvetlijo tvojo bit, tvoj ego, tvojo esenco na prav poseben način. Zato vedno najdejo prostor v mojem življenju oziroma jaz najdem prostor zanje. Tudi letos.

Smer zahod, natančneje Španija in Portugalska. Prevozno sredstvo: vlak. Ljubljanska železniška postaja – tam, kjer se vse začne in konča. Tudi letos.

Postan okus po malo manj kot trideseturni vožnji takoj spere lična podoba mesteca kmalu za špansko-francosko mejo z vonjem po rogljičih iz bližnje pekarnice. Prispemo v Figueres, dom brkatega Salvadora Dalija. Pri neki stari teti najamemo poceni sobo, ki ima pogled na živahen trg, poln kozarcev sangrije, vrveža, španskih pogledov, svečk in melodij. Čarobno.

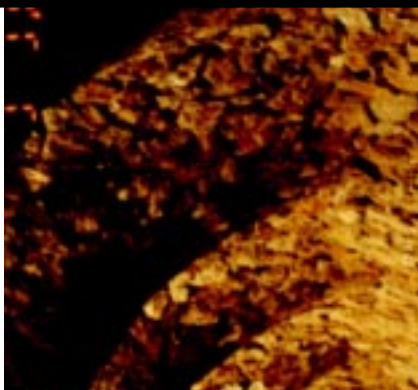
Pravzaprav smo tu zaradi domačina Dalija – nadrealističnega genija, ki je le nekaj ulic stran od našega novega bivališča z balkončkom preuredil staro gledališče v svoj Teatre – Museu Dali.

Na trgu, poimenovanem po umetniku in njegovi največji muzi, ženi Gali, se razprostira nenavaden pogled na muzej; velike figure z dolgimi baguetami v rokah ironično spominjajo na tiste klasične grške in rimske kariatide. V muzeju občudujemo najzgodnejša Dalijeva dela, dela iz nadrealističnega obdobja, kreacije zadnjih let njegovega življenja; paleta, spekter drugačnih podob, iluzij, frustracij, predstav. Dalijev svet – utrgan, drugačen, obstajajoč v drugi dimenziji. Impozantno. Vznemirljivo.

Dalijev svet nas omami. To noč sanjamo o slonih dolgih, šibkih nog, polzečih urah, ki prelivajo svoj čas, novoletnih jelk z angeli in rožo. Po zajtrku s slastnimi rogljiči in kavo nas zbudi vrvež domačinov, mopedov. Ali obratno?

...v Dalijevem svetu je vse mogoče, zakaj ne bi bilo tako tudi v njegovem mestecu?! Čarovnija?

Vlak nas vozi dalje. Katalonska prestolnica Barcelona v svežem poletnem jutru že ob prvem pogledu kot pav razpre svoje čare. Ulice, polne glumačev, izpušni plini in gneča na Rambli, sveže cvetje v kioskih, domače živali v kletkah na prodaj. V stari gotski četrti (Barrio Gotico) po ozkih, tlakovanih ulicah drvimo mimo pisanih obrazov ljudi različnih narodnosti, poklicev, barv las in vonjev in iščemo svoje novo bivališče – youth hostel. Sreča – izkaže se, da dobimo zadnje štiri postelje (ker rezervacija ni možna, moraš priti zgodaj, da dobiš posteljo). Le naključje ali Dalijeva čarovnija?

Tekst: Brina Škvor Jernejčič
Fotografije: Brina Škvor Jernejčič in Maja Pucelj

Hostel je majhen, ličen. Z vzdušjem in »dušo«. Skupni družabni prostor (s kuhinjo) zvečer oživi s steklenicami vinha tinta in sangrijo, zjutraj postreže s sladkim zajtrkom, popoldne sameva – vsi se potikamo po ulicah, kotičkih, kavarnicah, trgih, muzejih Gaudijeve prestolnice.

Letos, ob stopetdeseti obletnici njegovega rojstva, je Gaudijevo leto. Namenimo mu dan in obiščemo skoraj vse njegove mojstrovine; Casa Amatller, Casa Batllo, Casa Mila, Parc Guell, Sagrada Familia. Knjige o njem na vsakem koraku, prireditve, predavanja – vse njemu v čast in spomin. V parku razmišljam o njegovih fascinantnih oblikah; ne ravno; naravno; vijuge, izbokline, ribje luske. Keramična fantazija. Name naredi vtis strop, ki spominja na peščene sipine v eni izmed njegovih hiš.

Njegov svet je kot deželapalčkov, sožitje narave in življenje. V njegovi arhitekturi je toliko več od suhoparnih ravnin, pravokotnih kotov, racia, gladkih površin. Spet nov svet in nova dimenzija, ena od tolikih. Začutim jo za hip, ko počivamo v senci borovcev v Guellovem parku. Fantastično.

Barcelona je cirkus barv, podob, ljudi, kultur, arena veselja. Pleše v hitrem tempu cirkuškega orkestra, a hkrati dopušča tudi ležernost. Odeta je v številne tragikomične maske, za katerimi se skrivajo različne podobe in obrazi te prestolnice. Pusti ti, da jo raziskuješ dan za dnem, pa vseeno ne boš našel skrivnosti, s katero očara vsakega. Magično.

»Kje so melodije kitar, ostra vročina, španski temperamentni pogledi in vzkliki, vonj po krvi in fatalizmu, flamenko?« se sprašujem, ko po elegantnem Madridu in pravljicnem Toledu po temni, puščobni pokrajini drvim proti jugu. V Cordobi, daljni in sami, kot je zapisal Lorca v Vitezovi pesmi. Cordoba nosi čar plesalke flamenka. Ko začutiš njeno cigansko-arabsko kri, se še pred odhodom v trenutku odločiš, da jo moraš ponovno obiskati. Vsaka hiša skriva svoj raj v atriju z barvitim rastlinjem in vodnjakom, vsaka ulica nosi svoj čar. Impozantni stolp Mezquite te privabi v oljčno-pomarančast gaj, ki vodi v labirint stebrov. Tu na jugu kmalu ugotoviš, da siesta ni privilegij, temveč način življenja, nuja. Ko začne sonce bosti s svojimi zlatimi žarki in z njimi pregreva kamnite tlakovce, se mestece umiri. Popoldanska vročina opijani. Čas je za siesto. Vročina popusti šele ob desetih zvečer. Čas za fiesto.

Prijeten majhen trg se začne polniti. Lastovke se lovijo nizko nad našimi glavami. V bližnji kantini resnobni obrazi starcev strmijo v kozarce rdečega vina pred seboj in grizljajo arašide, tu in tam izmenjajo pogled in besedo. Vstopim, stene svetlo zelene barve zadišijo po starem. Prijazni oštir mi pokloni nasmeh. Ko spet stopim na trg, ki se medtem čisto napolni, se še enkrat ozrem v izbo s sivimi starci in preplavi me prijazen občutek, ki spominja na nekoč, na preteklost. »Trenutek, ki se je že zgodil,« pomislim, tako domače se mi zdi, tako znano.

Fiesta se začne; debelušni govornik napove zvezde večera, zvoki kitar omehčajo soparo in pričarajo vzdušje. Pevci pojejo pesmi o nesrečnih ljubeznih, flamenko se razleze po žilah kot kri. Opazim, da imam naježene vse kocine. Kurja polt! Navdušenje se stopnjuje, domačini spodbujajo nastopajoče z vzkliki, aplavzom. Stari Španec za nami nam z navdušenjem pojasni: »La guitarra tiene la forma de mujer!« Prikimamo. Tako doživimo pravi španski večer, brez turistov, brez umetnega flamenka in španske glasbe. Pristno. Na poti v hostel nam prvi kosec srebrne lune osvetljuje pot. Še dolgo vzklikamo »Vale!« in z dlanmi ploskamo v ritmu flamenka. Fiesta se nadaljuje v hostlu na terasi pod zvezdami. Enkratno.

Naslednje jutro, ko spet potujemo, me suha pokrajna, spomin na minuli večer in velike silhuete črnih bikov na vrhu gričev spet spominja na Lorco, kljub temu da je zelena tu le iluzija, da je morje daleč stran in da tu kraljujejo biki.

Ne da bi vedeli, kdaj, zapustimo špansko deželo. Reklamni napisi ob cesti nas opominjo, da smo na Portugalskem. Po peščeni Taviri blizu meje, ki preseneti s šarmom, po turističnem Algarvu, polnem Britancev, koktejlav, nočnega življenja in peščenih klifov, se zgodi Wendersova zgodba v Lizboni. Zgodba zase. Niti slutimo ne, da nas nedaleč stran čaka pravljica. Tista prava s škrti, vilami in zakladi, polnimi sladkarij. Sinatra.

Naša pravljica se srečno konča. Postanek v Belmontu, majhni kamniti vasi na vzhodu Portugalske, nas prepriča o dobroti in prijaznosti domačinov. Čaka nas le še pot domov. Vonj doma, majhne pozornosti, ki me pričakajo, ko se vrnem, moja mehka postelja in poljubi ublažijo grenkobo ob misli, da je pravljice konec. Motim se; pravljica živi naprej v meni, v spominih, doživetih anekdotah, novih ljudeh, ki sem jih spoznala, izkušnjah, spoznanjih, ki vse bolj postajajo del mene. In vse to je vredno. Vredno je iti in se nato spet vrniti!!

Kaj pa ti, veš, kateri je tvoj najljubši letni čas?

